

Lapin hyvinvointialue

Tarkastuslautakunta 2025-2029 Perehdytystä

Riitta Erola, tarkastuspäällikkö, OTM, TtT
Jaana Koskela, YTM, tradenomi YAMK -opiskelija

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjuvuolu
Lapin pyereestvajeemkuävu
Lapin pue rrvääjjamvu vdd

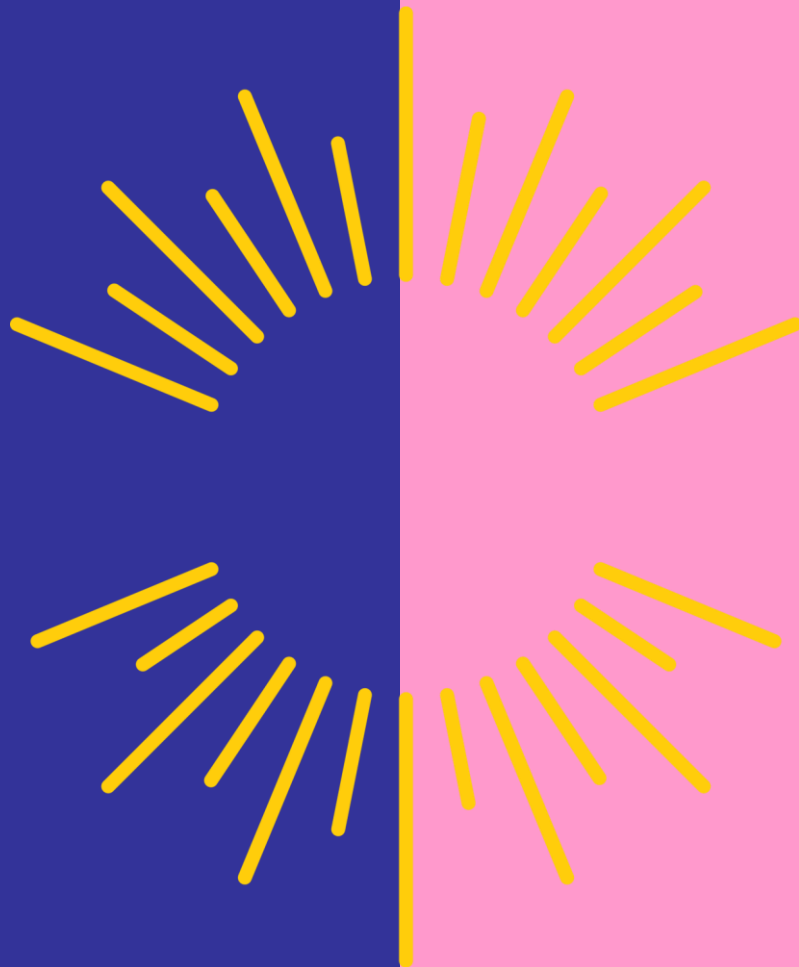
Aluevaltuusto on pääasiakkaamme.

Arviointikertomus on päätuotteemme.

Tarkastuslautakunnan työ on merkityksellistä ja olemme mukana kehittämässä Laphan toimintaa.

Taustaa

17.6.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestvaijeemkušvlu
Lappi pue rrvääjjamvu vdd

Lapin hyvinvointialue

- Toimintaa **27 eri organisaatiosta** siirtynyt Laphan toiminnaksi 1.1.2023
- **Kolme toimialaa 2026:** sosiaali- ja terveystalvet, pelastustoimi, hallinto- ja tukipalvelut
- **Henkilöstöä noin 8 500**
- Duaaliorganisaatio, kuten kunnat
 - Luottamushenkilöorganisaatio -> poliittinen johtaminen
 - Henkilöstöorganisaatio -> ammattijohtaminen
- Tarkastustoiminta (HS 13. luku Ulkoinen valvonta § 92-100)
 - **Tarkastuslautakunta**
 - riippumattomuus
 - suoraan aluevaltuuston alainen lautakunta
 - **strategisella tasolla**
 - budjetti noin 400 t euroa
 - Ulkoisen tarkastuksen yksikkö
 - 2 vakinaista viranhaltijaa (työpanos 82,75% ja 100%)
 - **Tilintarkastus**
 - **Sisäinen tarkastus**
 - aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alainen
 - **operatiivisella tasolla**

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö

- **HS § 96 Ulkoisen tarkastuksen yksikön tehtävät**
 - Valmistella tarkastuslautakunnan päätettävät asiat
 - Tukea tarkastuslautakuntaa hyvinvointialueen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituspäätöksien arvioinnissa
- **HS § 96 Ulkoisen tarkastuksen yksikön johtajan tehtävät**
 - Hyväksyy mm. tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen yksikön laskut
 - Ulkoisen tarkastuksen johtaja (tarkastuspäällikkö) tarkastuslautakunnan esittelijänä
 - Ulkoinen tarkastaja tarkastuspäällikön sijaisena
- **HS § 96 Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja**
 - Toimii soveltuvin osin ulkoisen tarkastuksen johtajan esihenkilönä
 - Päättää ulkoisen tarkastuksen johtajan osalta vuosilomista, virkavapauksista ja etuisuuksien myöntämisestä sekä muista tavanomaisista henkilöstöhallinnollisista asioista
 - > hyväksyntä on hoidettu sähköpostitse

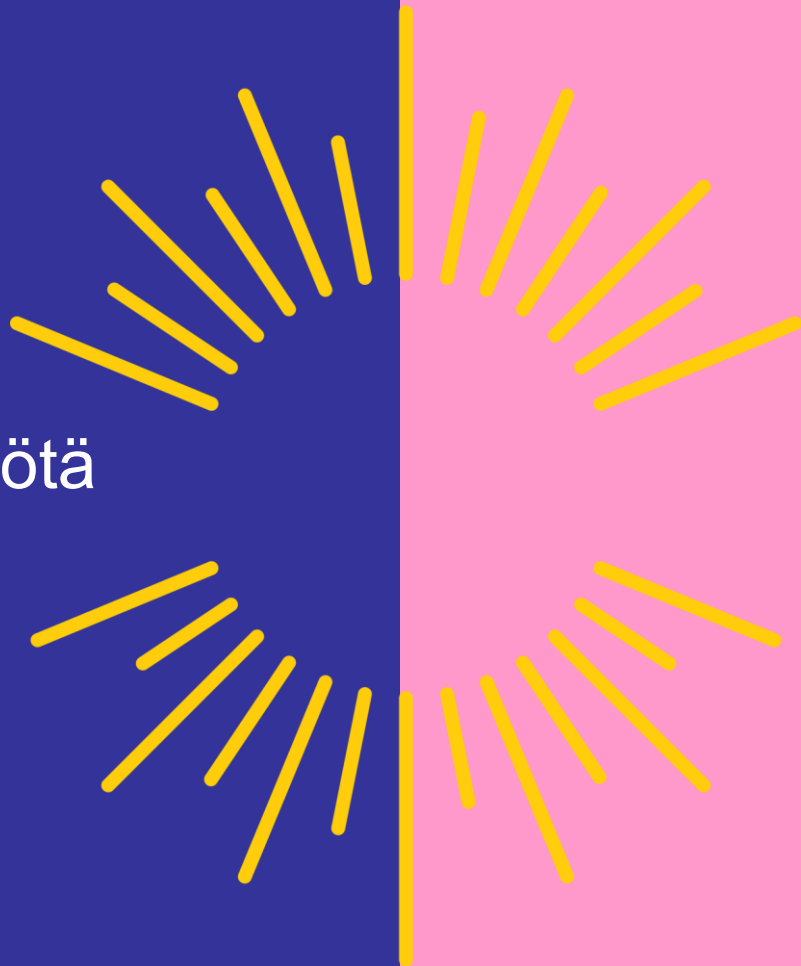
Tarkastuslautakunnan työtä ohjaava lainsäädäntö

17.6.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjiinguovlu
Lappi pyereestvaijeemkuávu
Lappi pue rrváájjamvu vdd

Tässä luvussa käsiteltävät asiat:

- ❖ Keskeinen lainsäädäntö
- ❖ Tilintarkastajan vs. tarkastuslautakunnan tehtävät
- ❖ Tarkastuslautakunnan tehtävät
- ❖ Esteellisyys
- ❖ Esteellisyysperusteet
- ❖ Hyvän hallinnon perusteet
- ❖ Julkinen / ei-julkinen

Keskeinen lainsäädäntö

- Hallintolaki 434/2003
- Kielilaki 423/2003
- Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019
- Laki hyvinvointialueesta 611/2021
- Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021
- Laki sosiaali- ja terveystoimen järjestämisestä (612/2021)
- Laki viranomaistoiminnan julkisuudesta 621/1999
- Saamen kielilaki 1086/2003

Sikä

Lapin hyvinvointialueen hallintosäätö (aluevaltuusto 7.4.2025 § 16)

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestváijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Tilintarkastajan vs. tarkastuslautakunnan tehtävät

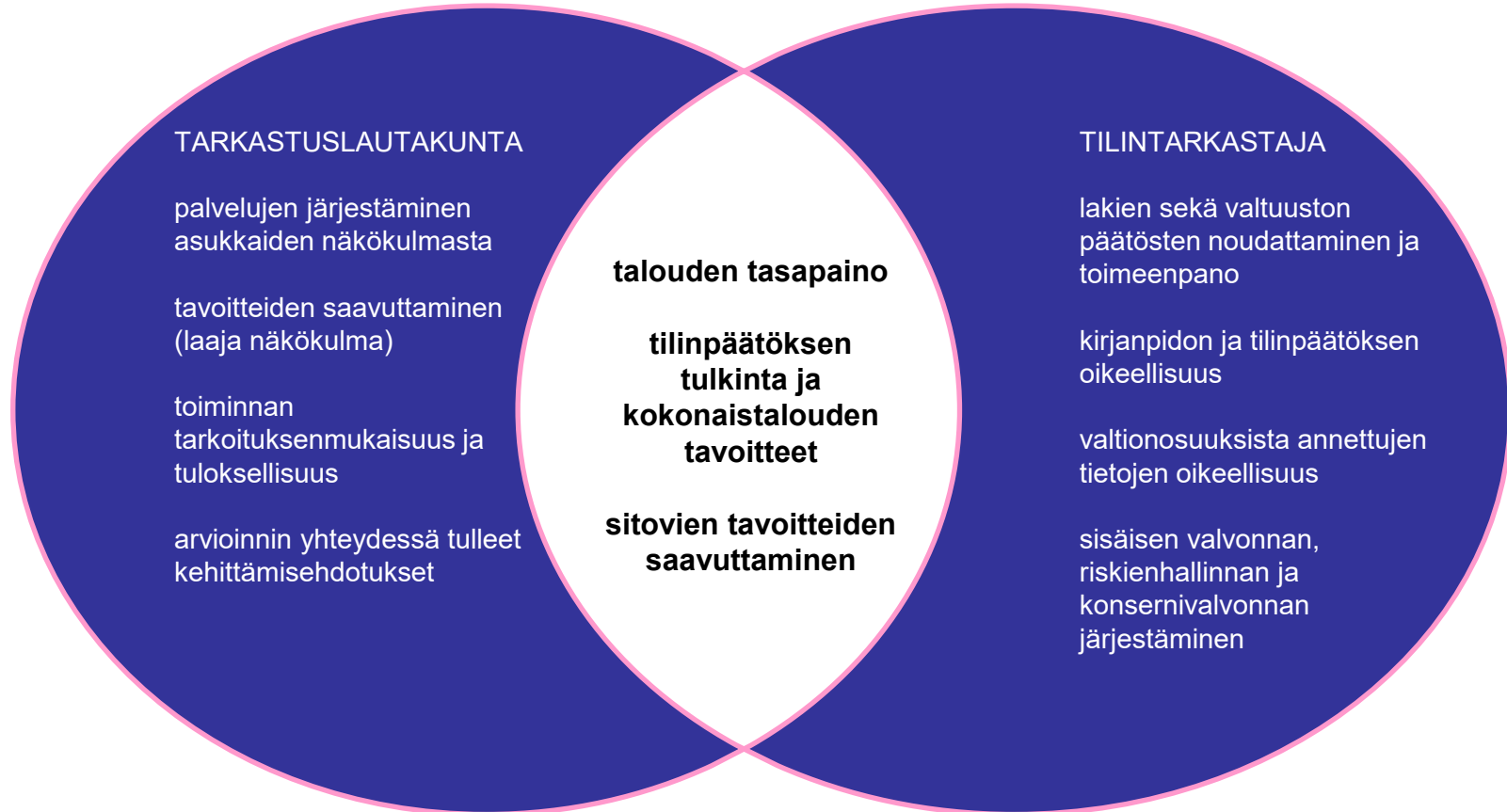
Tilintarkastaja (§ 126)

- Aluevaltuusto valitsee tilintarkastusyhteisön, ja sen vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja tarkastuslautakunnan esityksestä
- **Laillisuusvalvonta**
- Hyvinvointialueen **tytär-yhteisön** tilintarkastajaksi on valittava hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisö (ellei tästä poikkeamiseen ole perusteltua syytä).
- Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään **kuuden tilikauden** hallinnon ja talouden tarkastamista varten.
- **Toukokuun loppuun** mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.
 - > **Tilintarkastuskertomus, esitys vastuuvapauden myöntämisestä**

Tarkastuslautakunta (§ 125)

- Toimintaan kohdistuva **talouden ja toiminnan tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointia**
- Arviointikertomus **kultakin vuodelta**, jossa esitetään arvioinnin tulokset
- Tarkastuslautakunnan päättämät muut selvitykset
- **Esitys** kesäkuun loppuun mennessä **aluevaltuuston** tilinpäätöskokouksessa.
 - > voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja vastuuvapaus myöntää tilivelvollisille

Tarkastuslautakunnan (125 §) ja tilintarkastajan (§ 126) työnjako

Tarkastuslautakunnan tehtävät (125 §) 1/2

- 1) valmistella aluevaltuuston päätettävät **hallinnon ja talouden tarkastusta** koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat **toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;**
- 3) arvioida **talouden tasapainotuksen toteutumista** tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta;
- 4) huolehtia hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa **sidonnaisuuksista** noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi;
- 6) valmistella aluehallitukselle esitys **tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.**

Tarkastuslautakunnan tehtävät (125 §) 2/2

- **Aluehallitus voi poiketa** tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi hyvinvointialueen hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.
- Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa **aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen**, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa aluevaltuustolle **mutakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä** arvioinnin tuloksista.
 - Tarkastuslautakunta toimii suoraan **valtuuston** alaisena
 - Lautakunnan toiminta on **riippumatonta** aluehallituksesta ja muusta toimivasta johdosta

Esteellisyys

Hallintolaki 434/2003

- **Virkamies** ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.
- Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, **koskee** myös **monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa** (27 §)
- **Esteellisyysperusteet** lueteltu 28 §:ssä, joita tavallisimpia voisi olla lautakunnassa:
 - 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen
 - 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle läheiselleen;
- **Virkamies ratkaisee itse** kysymyksen esteellisyydestään. Monijäsenisen **toimielimen jäsenen ja esittelijän** esteellisyydestä **päätää kuitenkin toimielin** (29 §).

Laki hyvinvointialueesta (611/2021)

- **Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään.** Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa (102 §).

Esteellisyysperusteet (Hallintolaki 28 §) 1/2

- **Osallisuus** käsiteltävänä olevaan asiaan (osallisuusjäävi)
 - > asia, jossa itse tai läheinen on asianosainen
- **Edustaminen tai avustaminen** asiassa (edustusjäävi)
 - > hän tai hänen läheisensä edustaa tai avustaa asianosaista taikka sitä, jolle asiasta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa (tosiasiallinen intressi on merkittävä)
- **Intressi** asian kohteeseen (intressijäävi)
 - > asian ratkaisun lopputuloksella saattaa olla hänelle tosiasiallista merkitystä, asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa itselle tai läheiselle
- **Palvelus- tai toimeksiantosuhde** asianosaiseen taikka siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa (palvelussuhde ja toimeksiantosuhdejäävi)
 - > on palvelusuhteessa asianosaiseen tai henkilöön, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa (ml. toimeksiannot)

Esteellisyysperusteet (Hallintolaki 28 §) 2/2

- **Toimielinedustukseen** perustuva esteellisyys (yhteisöjäävi)
 - > itse tai läheinen kuuluu hallitukseen, hallintoneuvostoon tai niihin rinnastettaviin toimielimiin taikka on toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa
- **Johtokunnan jäsenyyteen** perustuva esteellisyys (virasto- ja laitosjäävi)
 - > hän tai hänen perhepiirin läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan
- **Yleislausekkeeseen** perustuva esteellisyys
 - > esteellisyys syntyy, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa ”muusta erityisestä syystä vaarantuu”

Huom! **Toisen asteen jääviys**

- > ei sovelleta kunnissa eikä hyvinvointialueella (sama henkilö osallistuu asian käsittelyyn useissa toimielimissä esim. aluehallituksessa ja henkilöstöjaostossa)

Hyvän hallinnon perusteet 1/2 (Hallintolaki 434/2003)

Hallinnon oikeusperiaatteet

- Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.
-> Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus

- Asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.
-> Tarkastuslautakunnan rooli ja yhteistyö viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa

Neuvonta

- Viranomaisen on **toimivaltansa rajoissa** annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta.
- Jos **asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan**, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Hyvän hallinnon perusteet 2/2 (Hallintolaki 434/2003)

Hyvän kielenkäytön vaatimus

- Viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.
- Asiakkaan oikeudesta käyttää omaa kieltään viranomaisessa asioidessaan on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai mitä johtuu Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista.
-> Laphan erityistehtävänä saamen kieliset palvelut

Viranomaisten yhteistyö

- Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä.
- Viranomaisten välisestä virka-avusta säädetään erikseen.
-> Tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada hyvinvointialueen viranomaisilta ne tiedot ja nähtävikseen ne asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi (§ 129, HS § 97)

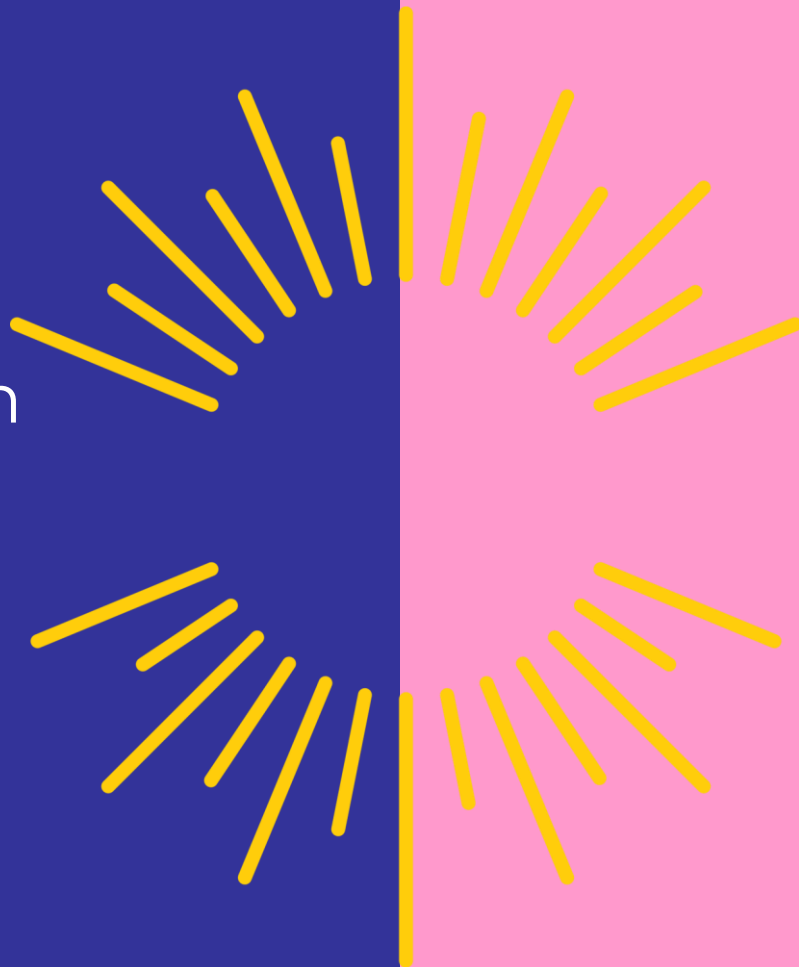
Julkinen – ei julkinen

- Periaatteena avoimuus ja läpinäkyvyys -> kaikki asiakirjat on lähtökohtaisesti julkista
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1995) määrittelee asiakirjajulkisuudesta
 - > Valmistelua ei julkinen
 - > Päätöksenteon jälkeen julkinen

 - > Arviointisuunnitelma julkinen -> aluevaltuustoon tiedoksi?
 - > Työohjelma ei julkinen
 - > Arviointikertomuksen valmisteluvaihe (luonnosvaihe) ei julkinen
 - > Arviointikertomus hyväksymisen jälkeen julkinen
 - > Tilintarkastuskertomus julkinen, kun allekirjoitettu
- Tarkastuslautakunnalle tulevat tietopyynnöt -> ratkaistaan julkisuuslain perusteella
- Tarkastuslautakunnalla on **salassapitoa** koskevien **säännösten estämättä** oikeus saada hyvinvointialueen viranomaisilta ne tiedot ja nähtävikseen ne asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi (§ 129) -> **toimielimen päätös asiasta**

Tarkastuslautakunnan käytänteitä 17.6.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lapin businessesuostuvu
Lapin pyeestvajeemkuövu
Lapin pue rrvääjämvu vdd

Tässä luvussa käsiteltävät asiat:

Tarkastuslautakunta:

- ❖ Puheenjohtajan rooli
- ❖ Esityslista
- ❖ Kokousmenettely
- ❖ Pöytäkirja ja pöytäkirjan tarkastus
- ❖ Koulutukset ja seminaarit
- ❖ Palkkiot
- ❖ Matkat
- ❖ Viestintä

Puheenjohtajan rooli (HS 20 luku Kokousmenettelyt)

- Puheenjohtaja hyväksyy esityslistan
 - > Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja
- Puheenjohtajan rooli keskeinen kokouksen onnistumiseksi:
 - > puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään hyvinvointialuelain 107 §:ssä
 - > puheenjohtajan tehtävänä on johtaa kokousta ja huolehtia sen sujuvuudesta ja tehokkuudesta,
 - > puheenjohtaja jakaa puheenvuoroja,
 - > valvoo keskustelun pysymistä aiheessa, ja
 - > muotoilee päätösesityksiä ja ohjaa äänestyksiä.
 - > kokous pidetään myös, mikäli puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Puheenjohtaja määrää kokousajan.
- Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.
- Puheenjohtaja on myös vastuussa kokouksen pöytäkirjan laadinnasta ja allekirjoittamisesta
- Tilapäinen puheenjohtaja
 - > jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

Esityslista

- Tarkastuslautakunnan päättämä kokousaikataulu ja asioiden käsittelyjärjestys
 - > kesäkuussa ja joulukuussa
 - > arviointisuunnitelma
 - > työohjelma
- Esityslistalle tulevat asiat hyväksyy puheenjohtaja
- Listapalaveri perjantaina klo 10
 - > esityslista lähetetään kokousta edeltävänä perjantaina
- Lisälista-asiat
 - > poikkeuksellista
 - > puheenjohtaja hyväksyy
 - > tuodaan kokoukseen, tarkastuslautakunta päättää käsittelystä
- Esityslista lähetetään 4 vrk ennen kokousta (Tarkastuslautakunta 16.11.2022 § 45)
 - > esityslista lähetetään kokousta edeltävänä perjantaina

Kokousmenettelyt 1/2 (HS 20. luku)

- Kokous yleensä sähköisenä Teamsissa
 - > sihteeri lähettää linkin ja esityslistan kokousta edeltävänä perjantaina
- Puheenjohtaja avaa kokouksen
- Osallistujien toteaminen
 - > sihteeri luettelee osallistujat aakkosjärjestyksen mukaisesti
- Pöytäkirjan tarkastaja
 - > aakkosjärjestyksessä (mikäli poissa tai joutuu poistumaan -> seuraava)
- Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä
- Asioiden (§) käsittely
 - > järjestäytymispykälät
 - > asiat "tärkeysjärjestyksessä"
 - > ulkopuoliset kuultavat
 - > tilintarkastajan asiat
 - > ajankohtaiskatsaukset ja infot
 - > seuraava kokous viimeisenä asiana
- Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely
 - > Toimita voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimita voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Kokousmenettelyt 2/2

- Esittelijänä tarkastuspäällikkö, varaesittelijänä ulkoinen tarkastaja
 - > päätösehdotuksen tekijä virkavastuulla
- Asian esittely
 - > työnjaon mukaisesti tarkastuspäällikkö tai ulkoinen tarkastaja
 - > muu ulkopuolinen asian esittelijä, esim. talousjohtaja
- Arviointitilaisuudet kokouksessa
 - > esittely noin 15-20 minuuttia (yhteensä aikavaraus noin 40-50 min, sis. kysymykset)
 - > etukäteismuistiot ja ennakkokysymykset käsitellään edellisessä kokouksessa
 - > arviointitilaisuuden materiaalin säilyttäminen / toimittaminen?
- Jatkokokous (HS 157 §)
 - > Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

Pöytäkirja ja pöytäkirjan tarkastus

- Aakkosjärjestyksessä sukunimen mukaisesti
- Läsnäolo koko kokouksen ajan
- Vuorossa olevan tilalle aakkosjärjestyksessä seuraava
- Pöytäkirja sähköisenä
- Pöytäkirjan tarkastaminen
 - > pöytäkirjan tarkastaminen kokouksessa tietyn pykälän osalta
 - > pöytäkirjan tarkastaminen puheenjohtaja ja sihteeri, sekä yksi lautakunnan jäsen tarkastaa
 - > mikäli puheenjohtaja ja sihteeri ovat eri mieltä, puheenjohtajan kanta ratkaisee
- Jatkopykälä (Tarla)
- Pöytäkirjaotteet

Koulutukset ja seminaarit

- Koulutuksiin osallistutaan lautakunnan päätöksellä
 - > esityslistalla kohdassa ajankohtaiskatsaukset ja infot
 - > ilmoittautumiset lautakunnan sihteerille
 - > päätös tarvitaan matkakorvauksia ym. varten
- Koulutusehdotukset ulkoisen tarkastuksen yksikköön -> esityslistalle
- Varsinaiset jäsenet
 - > jos varsinainen jäsen on estynyt, voi siinä tapauksessa hänen varajäsenensä osallistua
 - > esteestä ilmoittaminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sihteerille
- Kulukorvaukset
 - > matkalasku M2 -matkahallintajärjestelmässä

Palkkiot

- Lapin hyvinvointialueen **hallintosääntö 22. luku** (Aluevaltuusto 7.4.2025 § 16)
- Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan vuosipalkkio -> 3 600 e/vuosi (§ 187)
- Kokouspalkkiot (§ 183)
 - > puheenjohtaja 230 euroa
 - > jäsen 153 euroa
- **Tarkastuslautakunnan päätös** palkkiomaksun edellytyksenä
- Palkkio **lisätunneilta** (§ 184)
 - > Kokouksesta, jossa toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli neljä (4) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 50 prosenttia peruspalkkiosta.
- Kokouspalkkio **kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta** (§ 186)
 - > Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai infotilaisuus, seminaari, koulutustilaisuus, iltakoulu, katselmus, toimitus tai muu kokoontuminen, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi, ellei edellisen päättymisestä ole kulunut vähintään kaksi (2) tuntia.
- Koulutuksista, perehdytystilaisuudet, seminaarit, valtuustoinfot tai vastaavista maksetaan
 - > **50%** toimielimen **kokouspalkkiosta** erikseen jokaiselta päivältä ilman korotuksia (§ 189).
- Palkkiot maksetaan **osallistujaluettelon** mukaisesti -> sihteeri hoitaa maksatukseen kerran kuukaudessa
- **Ansionmenetykskorvaushakemukset** sähköpostitse lautakunnan sihteerille, työnantajan todistus liitteeksi

Matkat

- Edellyttää lautakunnan päätöstä
- Kulukorvaukset M2 –matkanhallintajärjestelmässä
- Kuluveloitukset 2 kk kuluessa matkasta
- Tarkastuspäällikkö hyväksyy, sihteeri tarkastaa
- Oman auton käyttö **perustellusti**
- Yhteiskyydit
 - Kimppakyytejä tulee käyttää aina silloin, kuin se on mahdollista. (Matkustusohje 5.3, s. 11)
- Kustannuspaikka (KP)
 - > Valtuutetut ja varavaltuutetut aluevaltuuston KP 1100
 - > Muut tarkastuslautakunnan jäsenet KP1120

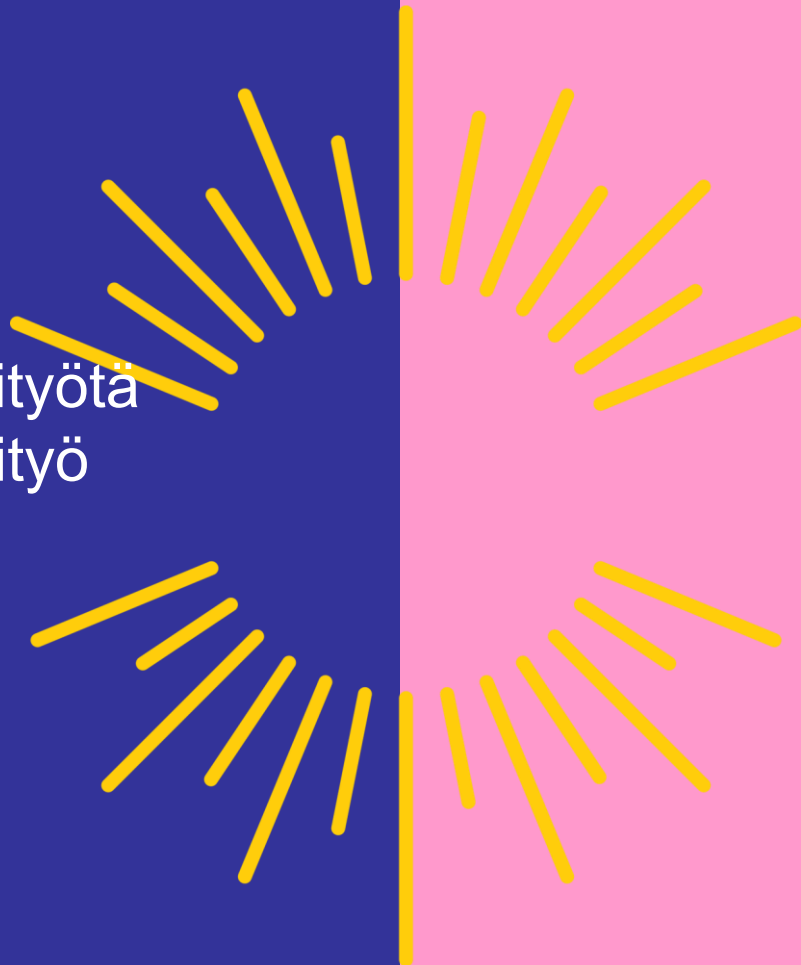
Viestintä

- Lapin hyvinvointialueen viestintäohje
- Tarkastuslautakunnan asioista tiedotusvastuu on:
 - > valmisteluvaiheessa ja esityslistalla, ennen päätöksentekoa: puheenjohtaja
 - > päätöksenteon jälkeen: tarkastuspäällikkö
- Viestintävastuista voidaan kunkin asian yhteydessä sopia erikseen
- Lisätiedot: puheenjohtaja ja tarkastuspäällikkö
- Arviointikertomus
 - > Tarkastuslautakunta hyväksyi Arviointikertomus 2024 viestintäsuunnitelman 30.1.2025 § 6

Tarkastuslautakunnan arviointityötä ohjaavat periaatteet ja arviointityö käytännössä

13.8.2025

Tässä luvussa käsiteltävät asiat:

- ❖ Arviointityölle asetetut vaatimukset (laki, hallintosääntö)
- ❖ Arviointiperiaatteet
- ❖ Arviointisuunnitelma
- ❖ Työohjelma
- ❖ Tietolähteet, tiedonhankintatavat
- ❖ Arviointityö käytännössä

Arviointityölle asetetut vaatimukset

Lainsäädännölliset vaatimukset (hyvinvointialuelaki 125 §)

- Tarkastuslautakunta **arvioi vuosittain**, onko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet.
- Onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Tarkastuslautakunta antaa Arviointikertomuksen aluevaltuustolle -> käsitellään samassa aluevaltuuston kokouksessa kuin tilinpäätös (kesäkuussa).
- Aluevaltuusto pyytää **aluehallitusta laatimaan vastineet** ja antamaan aluevaltuustolle lausunnon niistä toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta ja ilmoittamaan, mihin tarkastuslautakunnan kannanottojen ja kehittämisehdotusten perusteella on ryhdytty.

Hallintosäännön määräykset (HS 93 §)

- Tarkastuslautakunta huolehtii hyvinvointialueilla säädettyjen tehtävien mukaisesti hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toimintaan ja talouteen kohdistuvasta tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointista.
- Sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta -> rekisterinpitäjä.
- Esitys aluevaltuustolle siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja vastuuvapaus myöntää tilivelvollisille.
- Voidaan antaa myös muita tarpeelliseksi katsomia selvityksiä aluevaltuustolle
- Esitys tilintarkastusyhteisön valinnasta aluevaltuustolle

Arviointiperiaatteet (27.3.2025 § 30)

lapha.fi/tietoameista/tarkastuslautakunta

Arviointiperiaatteet

[Arviointiperiaatteet 2024–2026](#)

Sisällysluettelo

1	Keskeisiä käsitteitä	3
2	Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
3	Tarkastuslautakunnan kokoukset ja asioiden käsittelyjärjestys	6
4	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan periaatteet	7
4.1	Yleiset periaatteet	7
4.2	Eettiset periaatteet	8
4.3	Arvioinnin suunnitelmallisuus	9
4.4	Arvioinnin kohdentamisen periaatteet	9
5	Arvioinnin laadun varmistaminen	11
5.1	Arvioinnin toteutusprosessi ja vastuut valmistelussa	11
5.2	Arviointien toteuttamistapoja	12
5.3	Arvioinnin tietolähteet	14
5.4	Valtuustolle raportoinnin sisältömääritykset	15
5.5	Arvioinnin kehittäminen	16
6	Arvioinnin vaikuttavuuden varmistaminen	18
6.1	Arviointitulosten viestintä ja arviointiprosessin aikainen vuorovaikutus	18
6.2	Vastaukset kannanottoihin ja kehittämis ehdotuksiin sekä niiden vaikuttavuuden seuranta	18
7	Lähteet	20

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjiinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Arviointiperiaatteet (27.3.2025 § 30)

Arviointiperiaatteet kuvaavat Lapin hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan hyvinvointialuelain (611/2021) 125 §:n mukaisten arviointitehtävien toteuttamisperiaatteita sekä arviointitulosten laadun ja vaikuttavuuden varmistamisen menettelytapoja.

Arvioinnin tulisi olla

- **objektiivista ja luotettavaa**
- sen tulisi **tukea päätöksentekoa ja toiminnan kehittämistä.**

Arviointi tulisi kohdistaa

- tuloksellisuuden kannalta keskeisiin tavoitteisiin ja toimintoihin.

Arviointiperiaatteet on päivitetty 27.3.2025 § 30, **lisätty eettiset periaatteet.**

Arviointisuunnitelma (monivuotinen) 1/2

Tarkastuslautakunnan arviointityö on **suunnitelmallista** ja etenee **järjestelmällisesti**.

Hyvinvointialuelain § 125 ja Lapin hyvinvointialueen hallintosäännön (HS) 93 §:n mukaan tarkastuslautakunta hyväksyy arviointisuunnitelman koko valtuustokaudelle.

- Arviointisuunnitelma on **suunnitelma lautakunnan toimintakauden arviointiaiheista**.
- Arviointisuunnitelma laaditaan, kun valtuusto on hyväksynyt valtuustokauden hyvinvointialuestrategian. Laphan hyvinvointialuestrategia 2023-2025 on hyväksytty aluevaltuustossa 6.2.2023 § 5.
- Arviointisuunnitelmaa voidaan tarkistaa vuosittain.

Arviointisuunnitelma 2/2

Arviointisuunnitelmaan arviointiaiheet valitaan seuraavilla periaatteilla:

- **Arviointi kohdennetaan hyvinvointialuestrategian**, sen toimeenpano-ohjelmien ja aluevaltuuston asettamien **tavoitteiden mukaan**.
- Hyvinvointialuestrategian **toimeenpano-ohjelmia** arvioidaan valitun strategisen painopisteen mukaisesti vuosittain
- Talousarviossa asetettujen **toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista** hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa **arvioidaan vuosittain**.
- Arviointikohteiden valinnassa ja arvioinnissa voidaan käyttää myös **aihepohjaista tai ilmiölähtöistä** lähestymistapaa.

Työohjelma (syksy-kevät) 1/2

Hyvinvointialuelain 125 §:n tarkoittamasta arviointisuunnitelmasta johdettu työohjelma.

- Työohjelma muodostuu **valituista arviointikohteista**.
- Työohjelma on tarkempi suunnitelma aikatauluista, tiedonhankintamenetelmistä ja arviointitilaisuuksista.
- Työohjelma hyväksytään kesä–elokuussa.
- Työohjelman ulkopuolelta otetaan **uusia kohteita vain lautakunnan päätöksellä**.

Työohjelma 2/2

Työohjelman arviointikohteet valitaan seuraavilla periaatteilla:

- Valittaessa **kohteeksi toiminta tai palvelu**, arviointikohde voi olla yksittäinen (arviointi voi kohdistua myös poikkihallinnollisesti useampaan) toimiala tai sen vastuualue tai vastuuyksikkö sekä myös palvelualue.
- Arvioinnin kohde voi olla hyvinvointialueen **oma toiminta** tai hyvinvointialueen toiminta palvelujen **järjestäjänä**.
- Arviointikohteena voi olla **hyvinvointialuekonsernin** tytäryhteisön toiminnalle asetut tavoitteet ja omistajaohjaus.
- Arvioitavaksi voidaan valita strategisesti merkittävän **valtuuston tekemän yksittäisen linjauspäätöksen** toteutuminen.
- Arvioinnin kohteena voi olla myös jokin merkittävä hyvinvointialueen toimintaan tai palveluihin liittyvä **ajankohtainen kohde**.

Arviointikertomus 1/3

● Rakenne (Arviointikertomus 2024)

1	Puheenjohtajan katsaus	7
2	Tarkastuslautakunnan johtopäätökset, kannanotot ja kehittämisohdotukset.....	8
3	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta	10
3.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät	10
3.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano	11
3.3	Tarkastuslautakunnan arviointityö käytännössä	12
3.4	Väliarviointi ja muu raportointi.....	16
3.5	Laatutyön kehittäminen.....	18
3.5.1	Lapin hyvinvointialueen laadunhallinta.....	18
3.5.2	Tarkastuslautakunnan laadunhallinta ja arviointityön kehittäminen ...	20
	<i>Johtopäätökset – Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta</i>	<i>21</i>
4	Lapin hyvinvointialueen organisaatio	22
4.1	Luottamushenkilöorganisaatio	22
4.2	Henkilöstöorganisaatio	29
	<i>Johtopäätökset – Lapin hyvinvointialueen organisaatio</i>	<i>39</i>

5	Tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointia.....	43
5.1	Valtakunnalliset tavoitteet	44
5.2	Talouden tasapaino strategisena tavoitteena Lapin hyvinvointialueella	47
5.3	Asiakaskokemus strategisena tavoitteena.....	51
5.4	Toimialojen tavoitteet vuodelle 2024.....	56
5.4.1	Sosiaalipalvelujen tavoitteet.....	56
5.4.2	Terveyspalvelujen tavoitteet.....	57
5.4.3	Pelastuslaitoksen tavoitteet.....	60
	<i>Johtopäätökset – Tavoitteet ja niiden toteutuminen</i>	<i>61</i>
6	Talouden arviointia	62
6.1	Hvvinvointialueiden rahoitus	62
6.2	Talousarvio 2024 ja talousarvion muutokset.....	66
6.3	Alijäämän kattaminen	71
6.4	Toimialojen talouden toteutuminen	81
6.4.1	Sosiaalipalvelujen talouden toteutuminen.....	81
6.4.2	Terveyspalvelujen talouden toteutuminen.....	82
6.4.3	Pelastuslaitoksen talouden toteutuminen.....	84
	<i>Johtopäätökset – Talouden arviointia</i>	<i>85</i>
7	Asiakaskokemus	86
7.1	Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus	90
7.1.1	Sosiaalipalvelut	91
7.1.2	Terveyspalvelut	93
7.1.3	Pelastuspalvelut.....	95
7.2	Esteettömyys ja turvallisuus	96
7.3	Asiakkaan kohtaaminen ja kohtelu	98
7.4	Asukkaiden ja asiakkaiden osallisuus ja toimijuus.....	100
7.5	Kansalais- ja asiakaspalautetiedon hyödyntäminen palvelujen kehittämisessä	102
7.6	Viestintä ja kannustavan hyvinvointitiedon jakaminen	104
7.7	Asukkaan ja asiakkaan itsenäisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja omahoito	106
	<i>Johtopäätökset – Asiakaskokemus</i>	<i>107</i>
8	Allekirjoitukset	109
9	Lähteet	110

Arviointikertomus 2/3

● “Taulukko 1”

Taulukko 1. Tarkastuslautakunnan johtopäätökset, kannanotot ja kehittämisehdotukset.

Johtopäätös:	Kannanotot ja kehittämisehdotukset:
Vuoden 2023 johtopäätöksen seuranta: <ul style="list-style-type: none">Talous on epätasapainossa.	<p>Allijäämää on kumulatiivisesti kertynyt 177 miljoonaa euroa. On epätodennäköistä, että se pystytään kattamaan vuoden 2026 loppuun mennessä.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että talouden sopeuttamishojelman ja muiden keskeisten ohjelmien päätöksenteko viivästyi, eikä niillä ehtinyt olla taloudellisia vaikutuksia vuonna 2024.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että päätösten vaikutusten ennakoarvioita tehtäisiin etenkin muutostilanteessa keskeisistä ja merkittävistä toimitaan liittyvistä päätöksistä.</p>
<ul style="list-style-type: none">Organisaation uudelleentarkastelu on tarpeellista.	<p>Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että talousarvioon kirjatut organisoimille lasketut kustannussäästöt jäivät toteutumatta, koska uudelleen organisoimista ei tehty.</p> <p>Arviointikertomuksen 2023 kannanoton mukaisesti päätösvaltaa ei vuonna 2024 hajautettu hallitusti, vaan päätöksenteko on edelleen keskittynyt aluehallitukselle ja ylimmälle viranhaltijajohdolle.</p> <p>Asioiden valmistelu ja päätöksenteko tulisi olla tarkoituksenmukaisesti aika-tilatuetta talouden tasapainotilanteessa.</p> <p>Työvoiman vuokraus on suunnitellusti kokonaisuutena vähentynyt ja samalla oman henkilöstön määrä on kasvanut.</p>
<u>Laatu on tärkeä menestystekijä.</u>	<p>Lapin hyvinvointialueen laadunhallintatyö on etenemässä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että laatuohjelmasta päätetään aluehallitus. Laadunhallintatyö edellyttää luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sitoutumista.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että koko hyvinvointialueen toiminnanohjausjärjestelmästä (IMS, Integrated Management Systems, suom. integroidut hallintajärjestelmät) on tehty päätös ja käyttöönottoprojekti on käynnistynyt. On huolehdittava, että projektin osamispääoma jää Lapin hyvinvointialueelle.</p> <p>IMS on johtamisen, perehdyttämisen ja valvonnan väline. Prosessikuvausten tulee olla ajantasaisia ja kaikkien (henkilöstö, luottamushenkilöt, asukkaat, asiakkaat ja sidosryhmät) helposti saatavilla, esimerkiksi verkkosivustolla. Prosessiin osallistuvien roolit, tehtävät ja vastuut tulee olla selkeästi määritellyt.</p>

Johtopäätös:	Kannanotot ja kehittämisehdotukset:
<u>Organisaatorakenteen uudistukset eivät ole toteutuneet tavoitellusti, eikä niillä ole ollut toivottuja kustannusvaikutuksia.</u>	<p>Organisaatorakenteen uudistamista ja madaltamista tulee jatkaa.</p> <p>Päätösvalta on edelleen ollut aluehallituksella ja ylimmällä viranhaltijajohdolla, mikä ei ole toiminnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista.</p> <p>Lappi on laaja hyvinvointialue ja sen palvelualueet eroavat toisistaan. Yhtenäiset ohjeet ja toimintatavat mahdollistavat päätöksentoon hajauttamisen.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää hyvänä päätöksentoon vuosikellon käyttöönottoa aluehallituksessa. Tämä tulee jalkauttaa myös muihin toimielimiin ja toimialoille.</p>
<u>Kaikkia asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu, mutta osin palveluita on myös pystytty parantamaan.</u>	<p>Strategian raportointi on kehittymässä ja selkeytyvässä. Tietopohjan aktiivista kehittämistä tulee jatkaa johtamisen ja päätöksentöken tukena.</p> <p>Strategiassa tulee asettaa sellaiset tavoitteet, tavoitetasot ja mittarit, joita aluevaltuuston on mahdollista seurata.</p> <p>Tavoiteasetannan ja mittariston kehittämistä tulee jatkaa. Mittariston määrän sijaan on syytä kiinnittää huomiota niiden vertailtavuuteen.</p>
<u>Talouden tasapainotamista tulee jatkaa.</u>	<p>Hyvinvointialueen rahoitus on ollut riittämätöntä, eikä se huomioi riittävästi Lapin erityispiirteitä.</p> <p>Valtuuston päättämää tavoitteita sopeuttamishojelmalle on pystytty toteuttamaan vain osin vuonna 2024. Kertyneen alijäämän kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä näyttää epätodennäköiseltä.</p> <p>Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että päätösten vaikutusten ennakoarvioita tehtäisiin etenkin toimintaan liittyvistä muutoksista, joilla on taloudellista merkitystä tai tavoitellaan kustannusvaikutuksia.</p>
<u>Asiakkaiden toimiluita ja sidosryhmien osallisuutta tulee vahvistaa.</u>	<p>Tietojärjestelmästä toiseen tapahtuvaa tiedon kulun mahdollistamista ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämistä tulee vauhdittaa. Digitalisaatiostrategia ainoana keskeisistä toimepano-ohjelmista puuttuu edelleen, tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana ohjelman viivästymistä sekä ohjelmien eriyymistä toisistaan.</p> <p>Asiakas- ja sidosryhmäpalautteen kerääminen tulisi olla säännönmukaista ja nykyistä paremmin koordinoitua. Asiakastiedon tietopohjan laajentaminen tulee toteuttaa siten, että asiakkaan kokemus saadaan aidosti esille.</p> <p>Vaikuttamistoimielimillä tulee olla aidot vaikutusmahdollisuudet, koska ne toimivat tärkeänä kytköksenä asiakas- ja palveluiden käyttäjäkuntaan. Myös kokemusasiantuntija- ja kehittäjäasiakastoimintaa tulee hyödyntää.</p> <p>Järjestöyhteistyö ja kumppanuudet pohjautuvat sidosryhmäanalyysiin, jossa eri toimijoiden roolit on selkeästi määritellyt.</p>

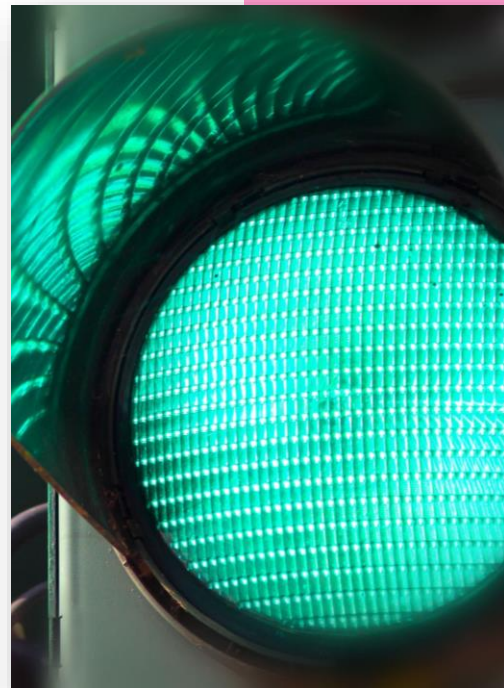

Arviointikertomus 3/3

Selitys	Merkintä
tavoite on toteutunut	toteutunut
tavoitteen toteutus on aloitettu, kesken	kesken
tavoite ei ole toteutunut	ei toteutunut

Taulukko 18. Laphan sopeuttamiskärjet ja kustannushyödyt.¹⁶⁰

Sopeuttamiskärki	Kustannushyötytavoite (~ M€) 2024	Toteuma 2024	Arviointi 2024
1. Palvelurakenteiden keventäminen	2	1,7	kesken
2. Terveystuonon integraatio ja hoito- ketjujen kehittäminen	9	4,5	kesken
3. Palvelujen järjestämistavat	7	0,2	ei toteutunut
4. Palveluverkosto ja -tilat	2	0,5	kesken
5. Henkilöstö ja organisaatio	5	4,2	kesken
6. Hankinnat, sopimukset ja logistiikka	4	0,03	ei toteutunut
7. Muu toiminnan kehittäminen ja so- peuttaminen.	0	1,6	toteutunut
Yhteensä	29	12,7	kesken

Tietolähteet, tiedonhankintatavat 1/2

Yksi merkittävä tietolähde ovat arviointitilaisuudet.

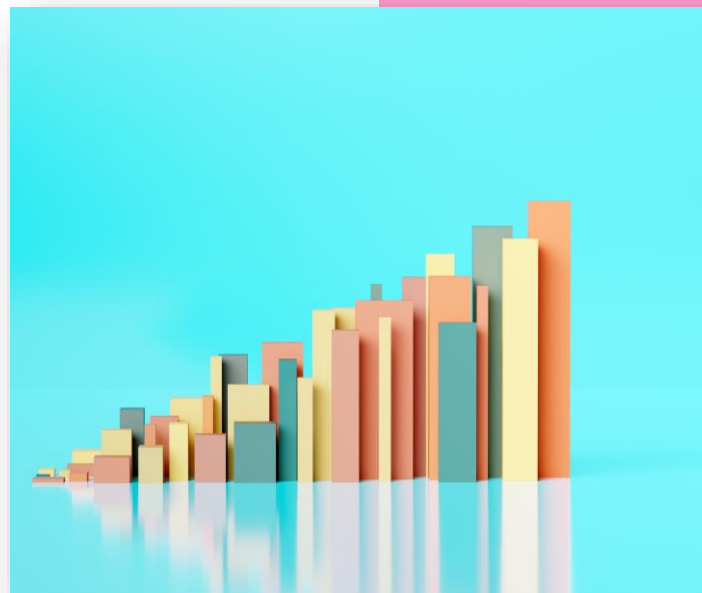
Muita tietolähteitä ja tiedonhankintatapoja ovat:

- asiakirjat:
 - talousarvio, tilinpäätös, osavuosikatsaukset, muut selvitykset ja raportit
- pöytäkirjat, päätökset
- kyselyt
- tietopyynnöt
- haastattelut, tutustumiskäynnit

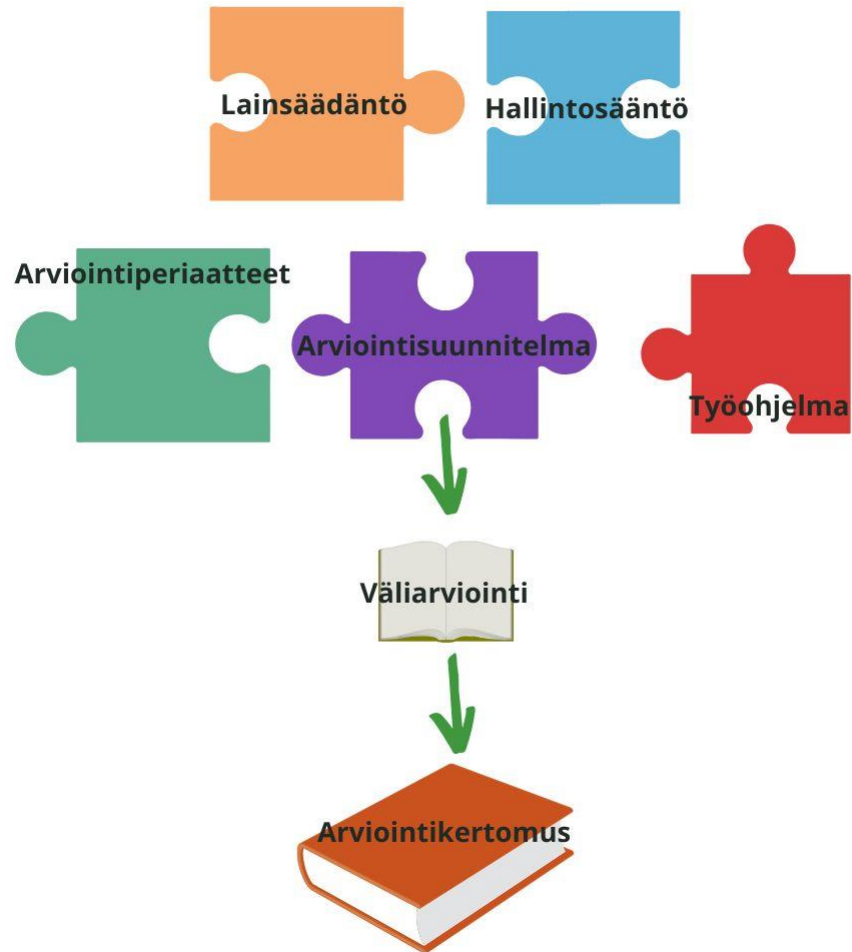

Tietolähteet, tiedonhankintatavat 2/2

- lainsäädäntö
- kirjallisuus
- selvitykset (Hyvil, THL, VTV, ministeriöt ym.)
- verkkosivut, kuten tutkiahallintoa.fi
- tietojärjestelmät, kuten Hankintapulssi
- THL asiantuntija-arviot
- VTV:n raportit
- tilastot

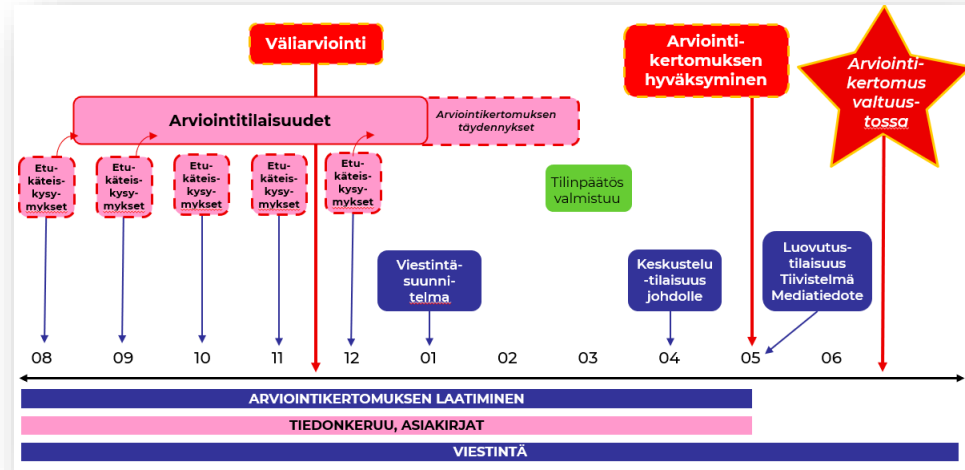

Arviointityö

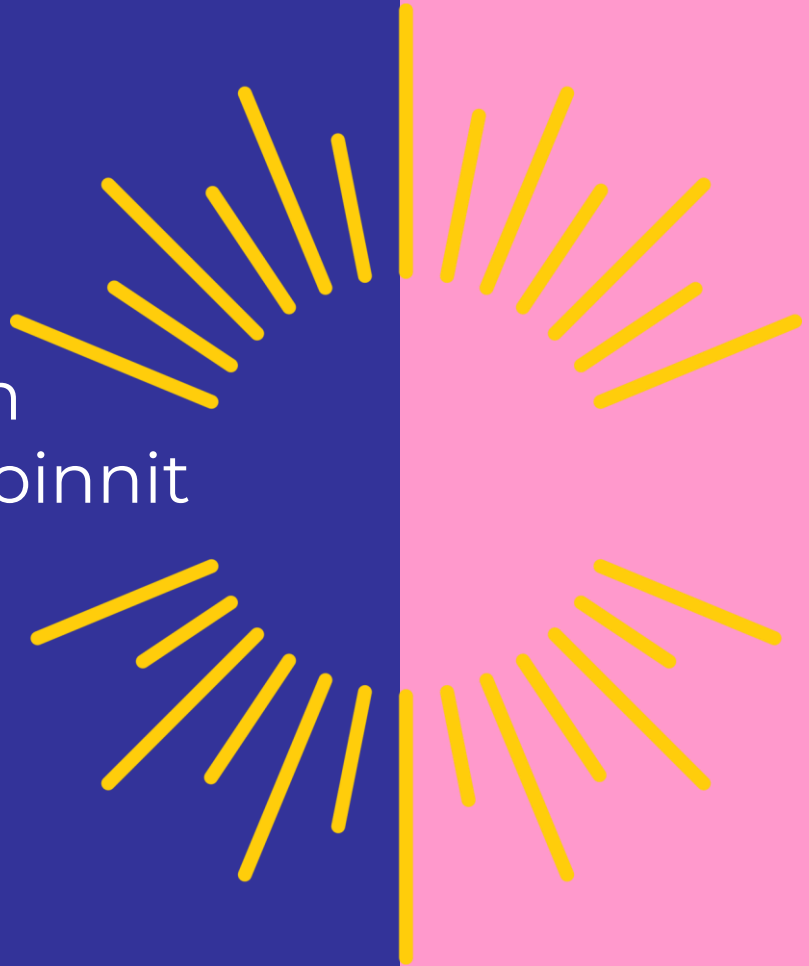

Arviointityön vuosiprosessi

- Arviointitilaisuudet
- Arviointimuistiot ja etukäteiskysymykset
- Asiatarkastus
- Johdon keskustelutilaisuus

Tarkastuslautakunnan yhteistyö ja yhteisarvioinnit 13.8.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi büresveadjinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávu
Lappi pue rrváájjamvu vdd

Tässä luvussa käsiteltävät asiat:

Tarkastuslautakunta:

- ❖ Yhteisarvioinnit
- ❖ Yhteistyö YTA-alueella
- ❖ Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa
- ❖ Yhteistyö Lapin kuntien kanssa

Mitä tarkoitetaan yhteisarvioinneilla ?

Yhteisarviointiin osallistuu **useampi tarkastuslautakunta**.

Työohjelma suunnitellaan yhdessä; **kukin tarkastuslautakunta hyväksyy osaltaan**.

Yhteisarvioinnin johtopäätökset viedään **osaksi** Laphan **arviointikertomusta**.

- Vuoden 2024 Arviointikertomuksessa alaluku 3.4

Toteutettuja/Toteutuksessa yhteisarviointeja:

Mittarityöryhmän [mittaripilotti](#) (2024-2025, kohdistuen vuoteen 2024) -> tiedontuottajien (mm.

THL) **tietojen aikataulut, luotettavuus ja vertailukelpoisuus**

[Pohjois-Suomen YT-alueen yhteisarviointi](#) (2023-2025, kohdistuen vuoteen 2024)

Hytetu Kemin ja Rovaniemen kaupunkien kanssa (2024-2026, kohdistuen vuoteen 2025)

Yhteistyö Pohjois-Suomen YT-alueella (YTA)

Yhteistyöalueita on **viisi**, ja jokaisella on yksi yliopistollinen sairaala.

Yhteistyöalueet edistävät sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista ja kehittämistä sekä hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä.

Samaan yhteistyöalueeseen kuuluvat hyvinvointialueet laativat keskinäisen **yhteistyösopimuksen**, jossa sovitaan muun muassa hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta -> **raportti 2025**

Pohjois-Suomen yhteistyöalueeseen kuuluvat

- Kainuun hyvinvointialue
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Lapin hyvinvointialue
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (OYS Oulun yliopistollinen sairaala)

Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden kanssa

Ulkoisten tarkastajien verkosto

- Omaehtoisesti koottu **viranhaltijoiden verkosto**
- Viranhaltijoita 16 hyvinvointialueelta sekä HUS-yhtymä ja Helsingin kaupunki
- Puheenjohtajuus kiertää ja vaihtuu vuosittain
- **Neuvottelupäivät** kerran vuodessa puheenjohtaja-alueella
- Pienryhmätoimintaa (yhteisarviointeja) teemojen ympärillä, kuten:
 - Vuosina 2024-2025 toteutettu **mittaripilotti**, josta laadittiin mittarityöryhmän raportti
 - Vuosina 2024-2025 **prosessityöryhmä**, jossa kuvattiin tarkastuslautakunnan pääprosesseja
 - Tilintarkastuspalvelujen kilpailutus

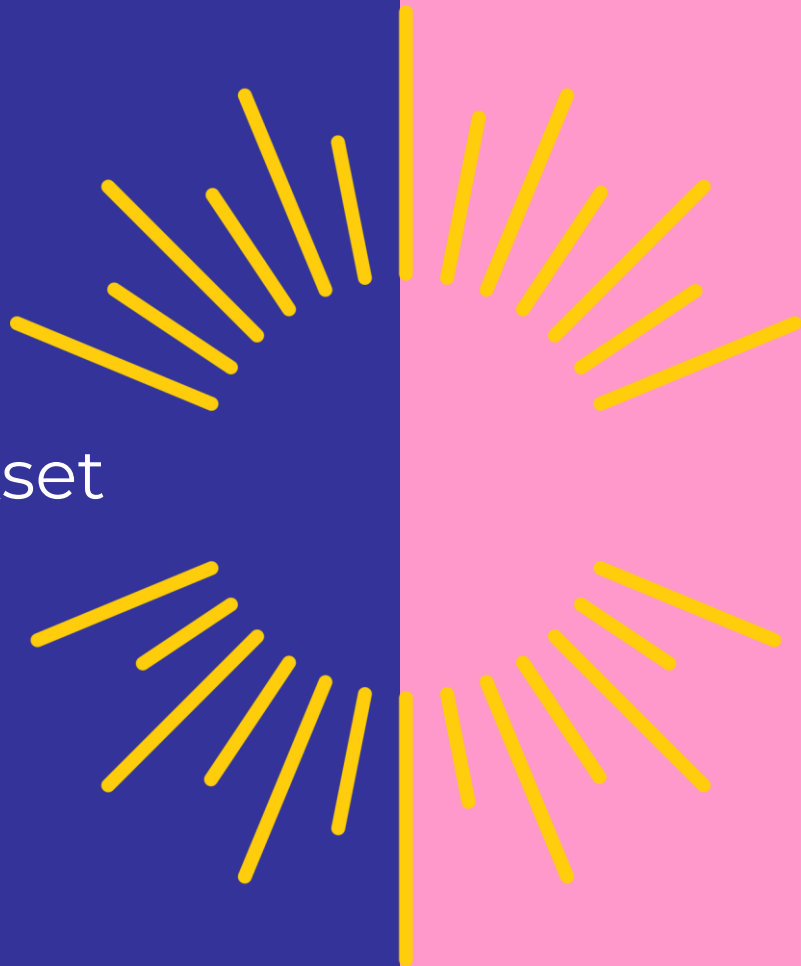
Yhteistyö Lapin kuntien kanssa

- Viranhaltijayhteistyö ja **tarkastuslautakuntien yhteistyö** käynnistynyt vuonna 2024 Kemijärven ja Rovaniemen kaupunkien kanssa
- **Ensimmäinen yhteisarviointi** kohdistuu vuoteen 2025, teemana hytetu (hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen), muut Lapin kunnat mukaan keuhävällä 2026
- Yhteistyön muita muotoja voivat olla:
 - yhteisseminaarit
 - yhteiskoulutukset
 - osaamisen jakaminen

Sidonnaisuusilmoitukset

24.9.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi büresveadjuinguovlu
Lappi pyereestvaijeemkušvlu
Lappi pue rrvääjjamvu vdd

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

§ 89 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen 1/2

Hyvinvointialueen luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä **sidonnaisuusilmoitus** johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin **sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.**

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee **aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esittelijää.** Ilmoitus on tehtävä **kahden kuukauden kuluessa** siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu.

Henkilön on myös viivytyksettä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet **muutokset.**

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

§ 89 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen 2/2

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset **aluevaltuuston tiedoksi**. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Hyvinvointialueen on pidettävä **sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla**, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietoja rekisteristä voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Lapin hyvinvointialueen hallintosääntö (HS)

§ 93 Tarkastuslautakunnan tehtävät, toimivalta ja raportointi (sidonnaisuusilmoitukset)

Tarkastuslautakunta:

- valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, saattaa sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi aluevaltuustolle kerran vuodessa ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta hyvinvointialueen verkkosivuilla;
- on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä

Sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan:

<https://lapha.fi/tietoameista/sidonnaisuudet>

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Laapi pyereestváijeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

Tarkastuslautakunnan ohjeistus ("tarkennusliite")

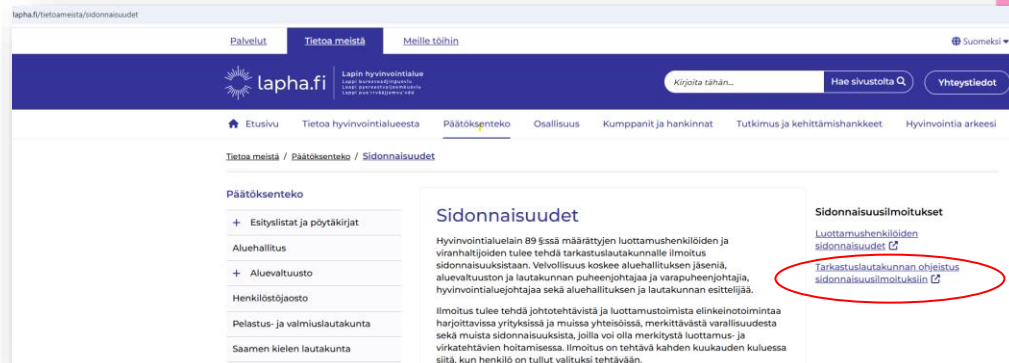
Laphan tarkastuslautakunta on 19.1.2023 § 9 päättänyt tarkennuksista sidonnaisuusilmoitusten tekemiseksi.

Tarkennukset koskevat:

Johtotehtävät ja luottamustoimet

Merkittävä varallisuus

Muut sidonnaisuudet

The screenshot shows the website lapha.fi with the following content:

- Navigation: Etusivu, Tietoja hyvinvointialueesta, **Päätöksenteko**, Osallisuus, Kumppanit ja hankinnat, Tutkimus ja kehittämishankkeet, Hyvinvointia arkeesi
- Page Title: Tieto meistä / Päätöksenteko / Sidonnaisuudet
- Section: Päätöksenteko
 - + Esityslistat ja pöytäkirjat
 - Aluehallitus
 - + Aluevaltuusto
 - Henkilöstöjaosto
 - Pelastus- ja valmiuslautakunta
 - Saamen kielen lautakunta
- Section: Sidonnaisuudet
 - Hyvinvointialuelain 89 §:ssä määrättyjen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee tehdä tarkastuslautakunnalle ilmoitus sidonnaisuuksistaan. Velvollisuus koskee aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esitteitä.
 - Ilmoitus tulee tehdä johtotehtävistä ja luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tullut valituksi tehtävään.
- Section: Sidonnaisuusilmoitukset
 - [Luottamushenkilöiden sidonnaisuudet](#)
 - [Tarkastuslautakunnan ohjeistus sidonnaisuusilmoitukseen](#)** (highlighted with a red circle)

Tarkennusliite löytyy Laphan sidonnaisuusilmoitukset-sivulta:

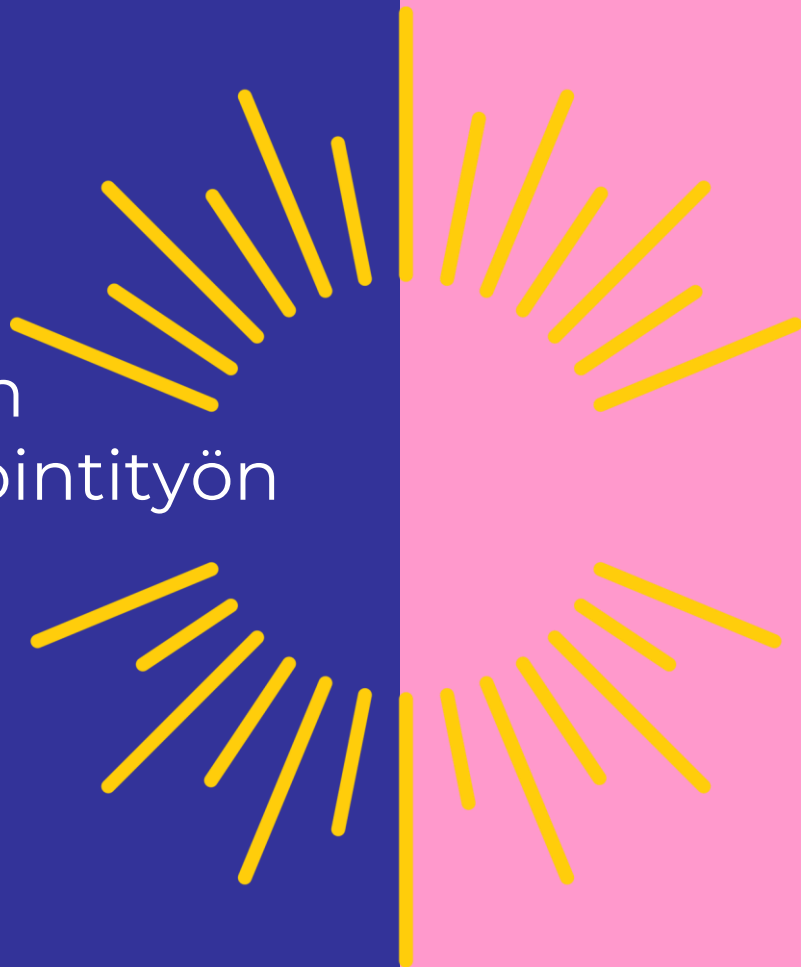
<https://lapha.fi/tietoameista/sidonnaisuudet>

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjuinguovlu
Laapi pyereestváijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu vdd

Tarkastuslautakunnan laadunhallinta ja arviointityön kehittäminen 24.9.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi büresveadjuinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávlü
Lappi pue rrváájjamvu'vdd

Tässä luvussa käsiteltävät asiat:

- ❖ Lapin hyvinvointialueen laadunhallinta
- ❖ Tarkastuslautakunnan laadunhallinta
- ❖ Tarkastuslautakunnan pääprosessit

Lapin hyvinvointialueen laadunhallinta

Lapin hyvinvointialueelle laadunhallintatyö on käynnistynyt.

Laphalle rakennetaan ja käyttöön otetaan laadunhallintajärjestelmä eri johtamisen ja toiminnan tasojen tueksi. Käyttöönoton tueksi on projekti.

Laatupolitiikkaa ei ole vielä hyväksytty.

Laphan laatu- ja toimintajärjestelmien käyttöönottoprojektit ovat:

Social and Health Quality Standard (SHQS) -laatuohjelman mukaisen toiminnan käynnistäminen

&

IMS (Integrated Management Systems, suom. integroidut hallintajärjestelmät) -toimintajärjestelmän käytön laajentaminen

IMS-toimintajärjestelmän avulla vastataan osaltaan niihin laatuvaatimuksiin, joita SHQS-standardissa johtamiselle ja toiminnalle asetetaan.

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Lapin hyvinvointialueen laadunhallinta

SHQS-laatuohjelma (Social and Health Quality Standard) on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen organisaatioiden käyttöön tarkoitettu laatujärjestelmä. SHQS-standardiin on sisäänrakennettuna lainsäädännön lisäksi kansalliset strategiset tavoitteet. SHQS-standardi tulee olemaan johdon ja koko henkilöstön käytettävissä toiminnan kehittämisessä. Odotamme vielä, että saamme käyttööme standardin uusimman version.

IMS-toimintajärjestelmä (Integrated Management Systems, suom. integroidut hallintajärjestelmät) on monipuolinen, koko henkilöstön saavutettavissa oleva, verkkoselainpohjainen toimintajärjestelmä, joka toimii laadunhallinnan työvälineenä johdon ja henkilöstön päivittäisessä toiminnassa. Järjestelmä koostuu toiminnallisista osista, kuten prosessit, dokumentit ja raportit, joista muodostuu ajantasainen kokonaisuus keskeisine tietoineen ja vastuineen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön kehittäminen ja laadunhallinta

Tarkastuslautakunta kehittää toimintaansa ja tehtäviensä toteuttamistapoja jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti.

Kokonaisvaltaisen laatu- ja kehittämistyön avulla varmistetaan:

- työprosessien sujuvuus,
- yhteistyön joustavuus ja
- toiminnan tuloksellisuus.

Tarkastuslautakunnan laadunhallinta, osa-alueet

- Arviointiperiaatteet
- Itsearviointi
- Laatu- ja toimintajärjestelmä
- Palautekysely aluevaltuutetuille
- Prosessit
- Tietolähteet

Tarkastuslautakunnan laadunhallinta ja arviointityön kehittäminen

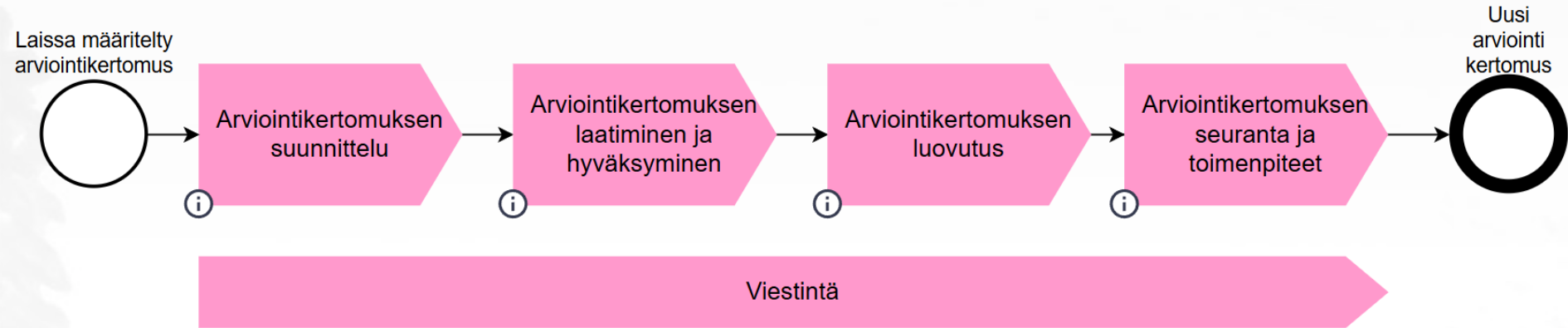
Tarkastuslautakunnan pääprosessit

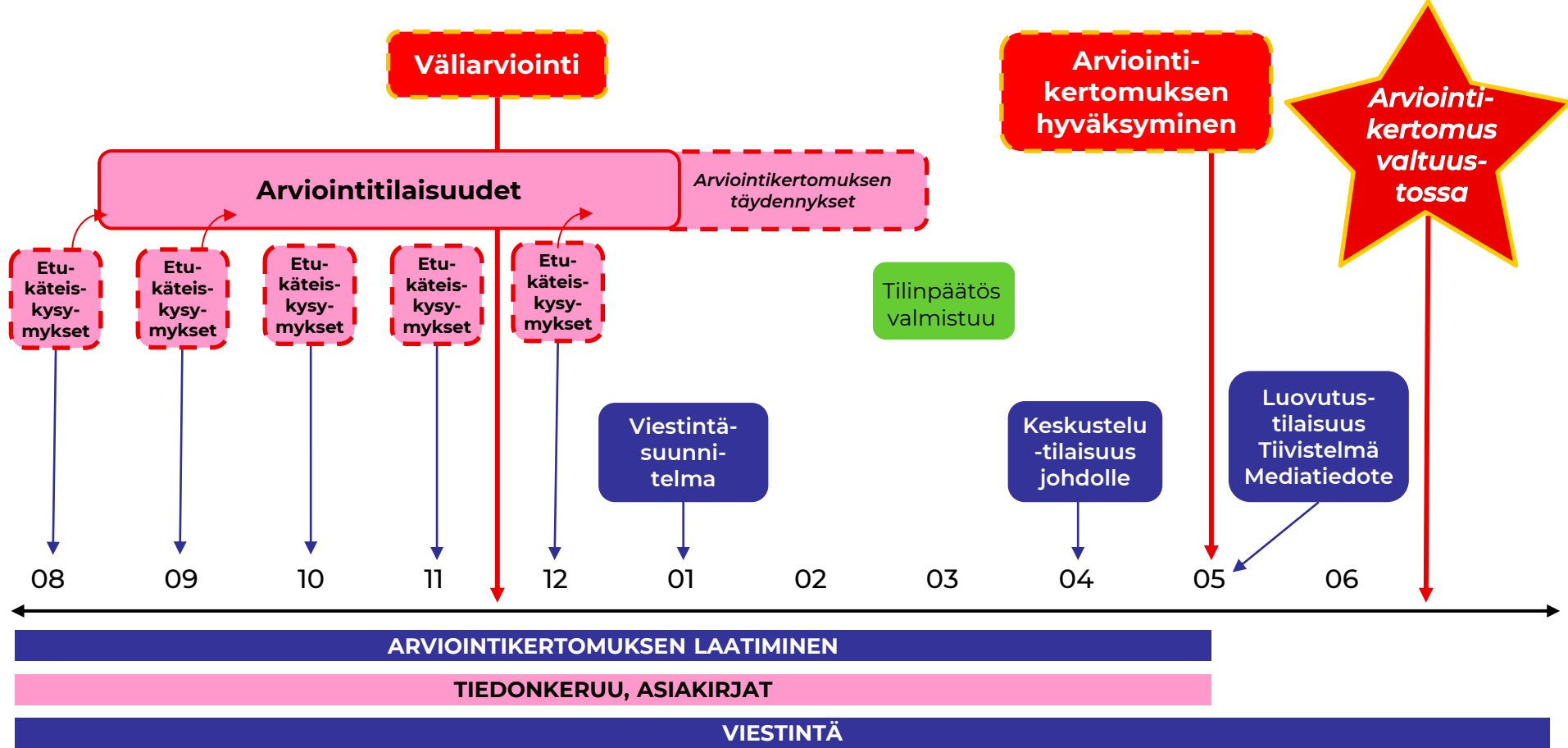
- Kuusi pääprosessia
 - Arviointikertomus
 - Laadunhallinta
 - Päätöksenteko
 - Sidonnaisuusilmoitukset
 - Tilintarkastus
 - Verkostoyhteistyö

Arviointikertomus -pääprosessi

- Arviointikertomus tehdään vuosittain.
- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 26.9.2024 § 77

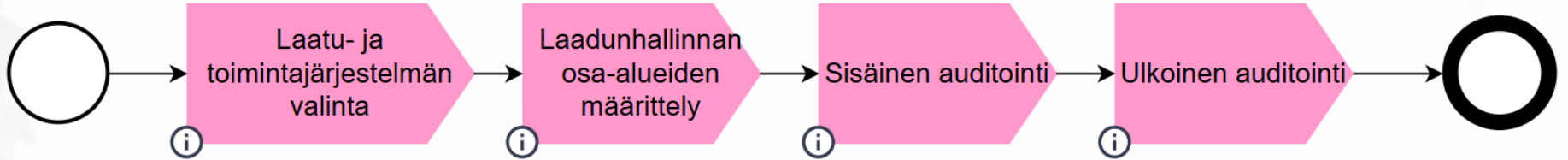

Laadunhallinta -pääprosessi

- Lapin hyvinvointialueelle on suunnitteilla laatujärjestelmäksi SHQS (sosiaali- ja terveydenhuollon laatujärjestelmä),
- Lapin hyvinvointialueelle on valittu toiminnanohjausjärjestelmäksi IMS (integroidut hallintajärjestelmät –ohjelma).
- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 27.3.2025 § 31

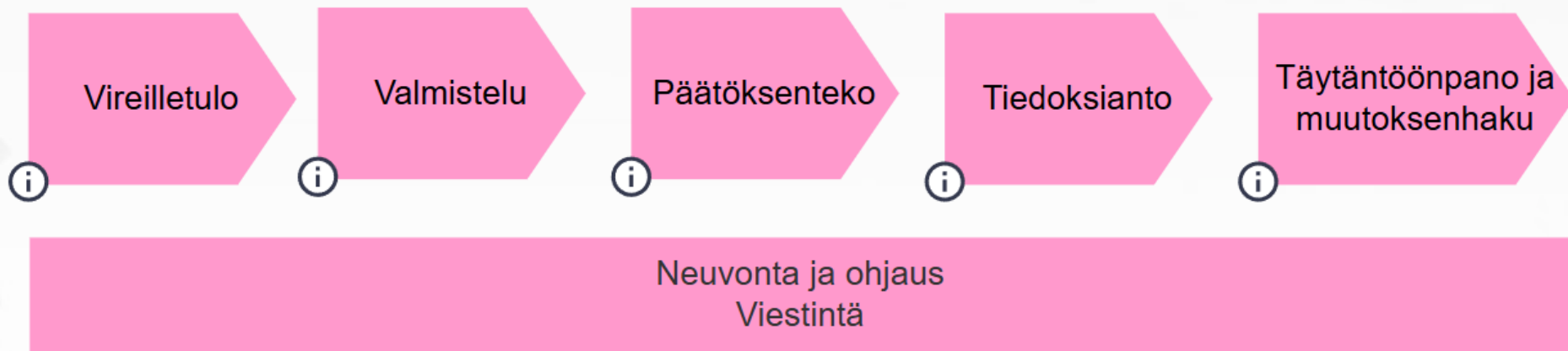
Laatu- ja toimintajärjestelmä

Auditoitu
laadunhallinta

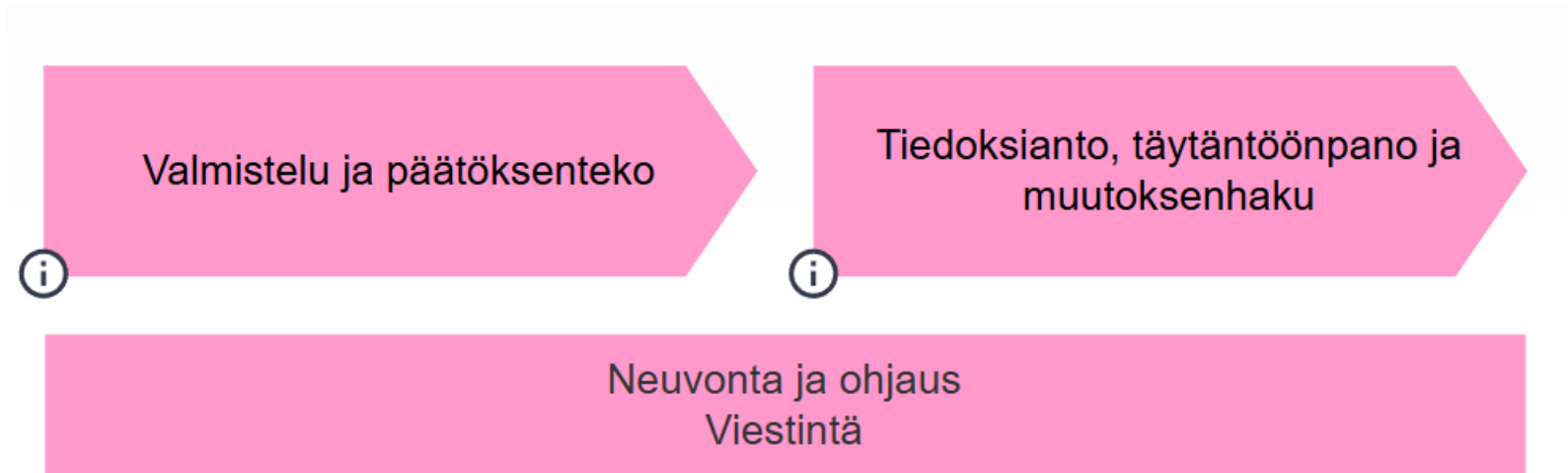
Päätöksenteko –pääprosessi (toimielin)

- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 12.12.2024 § 110

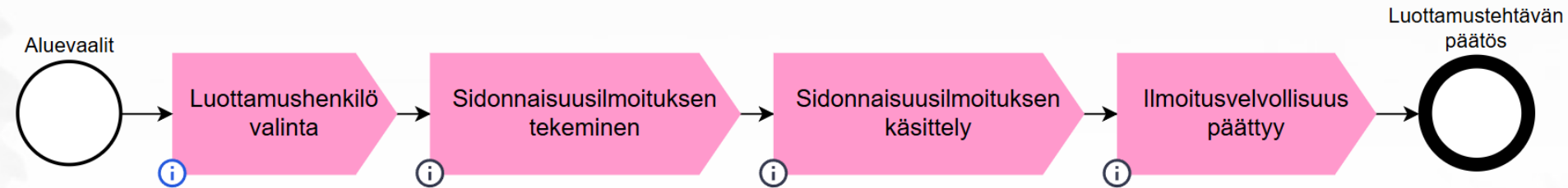
Päätöksenteko –pääprosessi (viranhaltija)

- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 30.1.2025 § 8

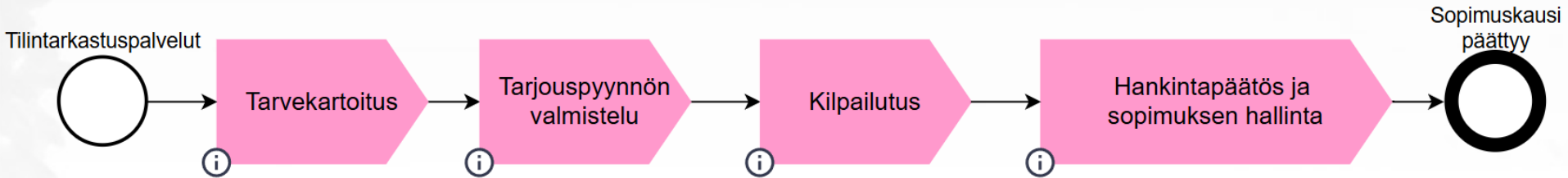
Sidonnaisuusilmoitukset -pääprosessi

- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 11.6.2024 § 55
- Tarkastuslautakunta on Silmu-sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.
- Tarkastuslautakunta on tehnyt 19.1.2023 § 9 tarkennukset sidonnaisuusilmoituksiin koskien mm. varallisuutta ja muita sidonnaisuuksia.

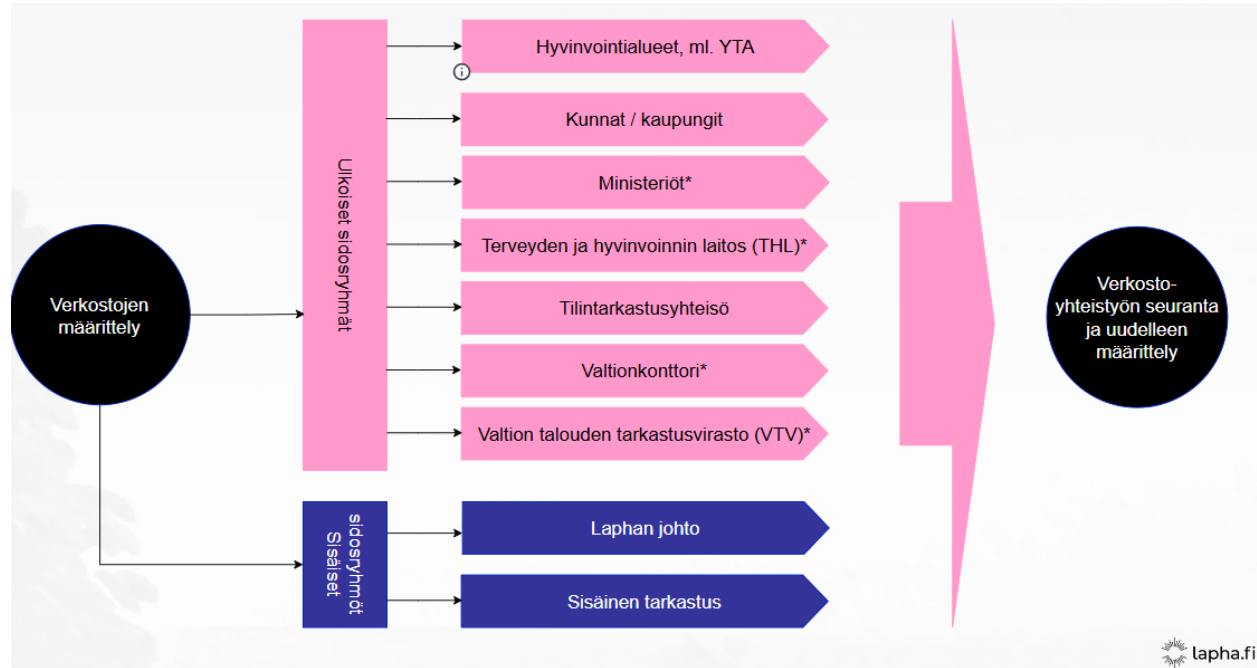
Tilintarkastus -pääprosessi

- Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tilintarkastuspalvelut ja tekee esityksen valinnasta aluevaltuustolle.
- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 27.2.2025 § 16

Verkostoyhteistyö -pääprosessi

- Hyväksytty tarkastuslautakunnassa 24.4.2025 § 41
- Tarkastuslautakunnan keskeisimpiä yhteistyökumppaneita ovat Pohjois-Suomen YT-alueen hyvinvointialueet (Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa) sekä Lapin kunnat

Aluevaltuusto on pääasiakkaamme.

Arviointikertomus on päätuotteemme.

Tarkastuslautakunnan työ on merkityksellistä ja olemme mukana kehittämässä Laphan toimintaa.

Kiitos!

Riitta Erola

Tarkastuspäällikkö

riitta.erola@lapha.fi

040 537 8271

Jaana Koskela

Ulkoinen tarkastaja

jaana.koskela@lapha.fi

040 541 2033